

HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Samhällsvetenskapens grunder, 20 poäng

Läraryrket

KURSPLAN OCH LITTERATURLISTA

Kurs	SAMHÄLLSVETENSKAPENS GRUNDER, 20 poäng Social Science Foundations, 20 credit points
Kursid	LSGA04
Poäng	20
Nivå	A
Ämneskod	ÖÄA
Utbildningsområde	SA

Allmänt

Kursen utgör inom lärarprogrammet en specialisering mot grundskolans tidigare år. Den syftar till att utveckla grundläggande kunskaper och färdigheter för undervisning i samhällsorienterande ämnen i skolans tidigare år. Härmed avses ämneskunskaper och färdigheter, som inbegriper ett reflekterande arbetssätt i såväl undervisning som i planering och utvärdering av undervisning. Kursen innehåller ett antal teman som sammantaget skall ge studenten en realistisk och positiv bild av möjligheterna till ämnesundervisning baserad på ämnesintegrerande perspektiv. Detta sker inom ramen för fyra översiktliga delkurser om 5 p., en för vart och ett av ämnena historia, geografi, religionskunskap och samhällskunskap. Didaktiken är integrerad i ämnesundervisningen och ett särskilt metodtema spänner över hela kursen.

- Mål**
- Studenten utvecklar kunskaper om och insikter i
- historiens kronologiska grunddrag och sammanhängande förlopp, såväl i allmänt, nordiskt som svenskt historiskt perspektiv
 - hur, varför, i vilket syfte, av vilka och i fråga om vad, som historia används och upplevs och källkritikens grunder, inbegripet dessa insikters undervisningsmetodiska konsekvenser
 - det rumsliga perspektivets grunddrag, såväl natur- som kulturgeografins elementa
 - hur verkligheten kan åskådliggöras och förstås kartografiskt, inklusive en elementär svensk, nordisk, europeisk och global kartkunskap, inbegripet dessa insikters undervisningsmetodiska konsekvenser.
 - världsreligionernas och särskilt kristendomens grunddrag utifrån ett svenskt, nordiskt, europeiskt och globalt perspektiv

- hur verkligheten kan åskådliggöras och förstås utifrån ett religionsvetenskapligt perspektiv, inbegripet dessa insikters undervisningsmetodiska konsekvenser.
-
- det moderna svenska samhällets politiska och förvaltningsmässiga organisation med särskilt avseende på demokratins funktion och förutsättningar på olika samhällsnivåer
-
- det moderna svenska samhällets ekonomiska, sociala och politiska grundförhållanden, inbegripet dessa insikters undervisningsmetodiska konsekvenser.
- hur historia, geografi, religionskunskap och samhällskunskap gestaltas som skolämnen i grundskolan
- samhällsundervisningens praxis i grundskolan.

Innehåll

Delkurs 1: **Historia (5 poäng)**

Studenten inhämtar en elementär översikt av historiens epoker med utgångspunkt i den svenska, nordiska och europeiska utvecklingen där också det globala perspektivet berörs. Delkursens tema är "Källor, epoker och tolkningar", vilket behandlas i fyra ämnesintegrerande moment med såväl individuella som gruppbaseade studier. Den allmänna historien behandlas fram till nutid och den svenska fram till 1900-talets början. Historiedidaktikens grunder integreras i ämnesundervisningen. Därtill kommer ett särskilt metodtema som ytterligare knyter samman delkursen med övriga delkurser.

Delkurs 2: **Geografi (5 poäng)**

Studenten inhämtar en elementär översikt av det rumsliga perspektivets grunddrag, såväl natur- som kulturgeografins elementa; hur verkligheten kan åskådliggöras och förstås kartografiskt, inklusive en elementär svensk, nordisk, europeisk och global kartkunskap. Delkursens tema är "Att förstå det rumsliga", vilket behandlas i ett natur- och ett kulturgeografiskt moment med såväl individuella som gruppbaseade studier. Geografididaktikens grunder integreras i ämnesundervisningen och särskild vikt läggs vid kartstudier. Därtill kommer ett särskilt metodtema som ytterligare knyter samman delkursen med övriga delkurser.

Delkurs 3: **Religionsvetenskap (5 poäng)**

Studenten inhämtar en elementär översikt av världsreligionernas och särskilt kristendomens grunddrag utifrån ett svenskt, nordiskt, europeiskt och globalt perspektiv; hur verkligheten kan åskådliggöras och förstås utifrån ett religionsvetenskapligt perspektiv. Delkursens tema är "Religionens gestaltningar och traditionsförmedling", vilket behandlas i tre ämnesintegrerande moment med såväl individuella som gruppbaseade studier. Religionsdidaktikens grunder integreras i ämnesundervisningen och särskild vikt lags vid den moderna svenska religiösa situationen. Därtill kommer ett särskilt metodtema som ytterligare knyter samman delkursen med övriga delkurser.

Delkurs 4: Samhällskunskap (5 poäng)

Studenten inhämtar en elementär översikt av det moderna svenska samhällets politiska och förvaltningsmässiga organisation med särskilt avseende på demokratins funktion och förutsättningar på olika samhällsnivåer; det moderna svenska samhällets ekonomiska, sociala och politiska grundförhållanden. Delkursens tema är "Det moderna Sverige", vilket behandlas i tre ämnesintegrerande moment med såväl individuella som gruppbaseade studier. Den svenska historien sedan 1900-talets början utgör delkursens första moment. Samhällsdidaktikens grunder integreras i ämnesundervisningen. Därtill kommer ett särskilt metodtema som ytterligare knyter samman delkursen med övriga delkurser.

Kursuppläggning

Kursens dominerande undervisningsform utgörs av föreläsningar med dialogpedagogisk ansats. Härutöver förekommer seminariediskussioner, gruppövningar samt individuell handledning.

Förkunskapskrav

Kunskaper motsvarande AU:1.

Bemanning

SaV 90 %, LäVe 8 %, Fri resurs 2 %

Examination

Olika delkurser har olika examinationsform. Aktivt deltagande vid seminarier samt såväl individuellt som gruppvis författade texter, utgör grunder för examination.

Som betyg används i delkurserna betygsgraderna Väl godkänd, Godkänd respektive Underkänd. För att erhålla betyget Godkänd på hela kursen krävs minst betyget Godkänd på samtliga delkurser. För att erhålla betyget Väl godkänd på hela kursen krävs betyget Väl godkänd på minst två delkurser och betyget Godkänd på de övriga.

Kursvärdering

Kursvärdering sker enligt anvisningar i utbildningsplanen.

Kurslitteratur

Delkurs 1, Historia (5 poäng)

Antal sid:

<i>Atlas till historien</i> (1993), Stockholm: Almqvist & Wiksell (Lånas vid Sav-sektionen)	60
<i>Boken om Sveriges historia</i> (1999), Stockholm: Forum. (s. 9-264)	255
Gyldendal Kompakt (1993), <i>Menneske-Samfund-Historie</i> . Köpenhamn: Gyldendal (eller motsvarande litteratur vald i samråd med delkursansvarig lärare)	300
Lindqvist, G. (2000), <i>Historia som tema och gestaltning</i> , Lund: Studentlitteratur.	120

Delkurs 2, Geografi (5 poäng)

Berger, Sune (red.) (2000) <i>Det nya samhällets geografi</i> . Uppsala : Uppsala Publ. House. Urval,	ca 400
<i>Kulturlandskapet och bebyggelsen</i> . (1994). SNA. Höganäs: Bra Böcker.	150
Mårtensson, S. - Wennberg, G. (1996), <i>Geografi, världens ämne</i> , Stockholm: UR.	150
Elg, M. (1979), <i>Spår efter isen</i> . I serien <i>Känn ditt land</i> . Stockholm : Sv. turistfören. (Lånas vid Sav-sektionen)	63
Elg, M. (1979), <i>Svenska Kartor</i> . I serien <i>Känn ditt land</i> . Stockholm : Sv. turistfören. (Lånas vid Sav-sektionen)	63
Svingby, G. (1993), <i>Samhällsorienterande ämnen. (Skolverkets rapport nr 17)</i> . Stockholm: Skolverket.	170
Åhlin, W., <i>Kulturlandskapet</i> . Kompendium HLK.	20
Kompendier	300

Delkurs 3, Religionskunskap (5 poäng)

Almén, E. (2000), <i>Livstolkning och värdegrund</i> . Link. univ. Skapande vetande.	251
Beskow, P. (1994), <i>Trons vägar</i> . Stockholm: Proprius.	160
Gren, J. (2001), <i>Etik i pedagogens vardagsarbete</i> , Malmö: Liber.	195
Kompendium om invandrarreligioner.	100

Delkurs 4, Samhällskunskap (5 poäng)

Goldberg, T. (2000), <i>Samhällsproblem</i> . Lund: Studentlitteratur (valda delar).	100
Larsson, H.A. (2000), <i>Erövra demokratin!</i> . Stockholm: SNS Förlag.	210
<i>Boken om Sveriges historia</i> (1999), Stockholm: Forum. (s. 265-334)	70
Kompendium	100

För samtliga delkurser tillkommer:

Tiller, T. (1999), *Det didaktiska mötet*,
Lund: Studentlitteratur.

160

Lpo 94

Kursplaner för grundskolan

Läromedel och lärarhandledningar för grundskolan

Aktuella databaser